PHAEDRI

AUGUSTI LIBERTI

FABELLAE NOVAE.

E TYPIS CRAPELET.

PHAEDRI

AUGUSTI LIBERTI

FABELLAE NOVAE

DUO ET TRIGINTA

EX CODICE PEROTTINO
REGIAE BIBLIOTHECAE NEAPOLITANAE,

JUXTA EDITIONEM CATALDI IANNELLII.

PARISIIS,

APUD ANT. AUG. RENOUARD.

M. DCCC. XII.

LECTORI.

In Codice manu Nicolai Perotti, Sipontini episcopi, ad usum Pyrrhi nepotis exarato, diutiusque in bibliothecis neglecto, Clarissimus J. Andrès, Bibliothecae regiae neapolitanae Custos, hasce duas et triginta Phaedri fabellas, huc usque ineditas, anno 1808 repperit, Codicemque strenuo viro Cataldo Iannellio, in eadem Bibliotheca scriptori, tradidit, qui fabellas ex Perotti autographo transcriberet, atque commentariis, quoad necesse esset, illustratas publici demum juris faceret.

C. Iannellio curante jam uberrima prodiit editio, amplissimis locupletata commentariis in quibus multa, situ et aquae injuria in Codice obliterata, optime restituuntur; eaque editio anno 1809 incepta, initio tantum anni 1811 lucem vidit.

Nunc alteram novis et plane dissi-

milis argumenti commentariis atque dissertationibus instructam editionem molitur idem Iannellius, in qua de Phaedri vita, de Perottino Codice, de Fabellarum novarum auctoritate prolixe et forsan prolixius disserit. Nondum illa, quod scierim, absoluta est editio, sed ex ea plurimae plagulae a Cl. Andresio summa comitate ante hos sex aut octo menses jam nobis missae ad hanc nostram editionem conficiendam non parvi adjumenti fuerunt.

Primus licet in edendis hisce fabellis operam navaverit Iannellius, illi tamen primariam omnium editionem in lucem emittere non licuit. Operi dum incumberet et in emendanda restituendaque Codicis scriptura insudaret, eumdem J. Ant. Cassito Codicem, *indicante Andresio*, videre contigit. Illico Iannellii laborem praevertere et Phaedri Appendiculam primus evulgare statuit. Fabellas autem non ipse Cassitus exscripsit; sed a fratre, in Bibliothecam regiam,

alias ob causas ventitante, festinanter, raptimque exscribi curavit, festinantiusque typis mandavit: nec illi res prospere successit, si Iannellio credas, qui istam editionem mutilam et mendosam, deterrimamque declarat. Sic pro nulla habenda est haec prima novarum Fabellarum editio, lausque de Phaedri Appendice in lucem prolata ad Iannellium omnis referenda.

Ex his editionibus paucissima ad hunc usque diem exemplaria Parisios pervenerunt; vixque unum aut alterum ex Iannelliana, et fortasse nullum ex Cassiti editione codicem in tota urbe reperias. Quod de nova editione typis parisiensibus committenda consilium nobis intulit. Integras tamen Augusti Liberti fabulas, quarum ubique ampla satis adest copia, Iannelliique commentarios et dissertationes iterum imprimere neutiquam necessarium nobis visum est; sed in supplementum quarumlibet Phaedri editionum et sub forma

enchiridii novas tantum fabellas edere voluimus, antiquis impares quidem, at vere Phaedrianas, ut metrum, argumenta, notaque hominis in scribendo elegantia plane demonstrant. In hac nitida editione, commentariis destituta, sive, ut quibusdam forte videbitur, exonerata, egregias, quae Iannellianas editiones praecipue commendant, conjecturas, textum innumeris in locis vetustate et aqua obliteratum optime resarcientes, sedulo, ut par erat, servavimus; adhibito tamen absimili charactere, quem italicum vocant, quo omnes locorum vitiatorum restitutiones dignoscere cuivis liceat; promythiaque brevissima quae Perotti manus cuique fabulae praemiserat, non omittenda censuimus.

In Codice praeterea non pauca legebantur quae corrupta et a versuum metro et ab auctoris sententia aeque aliena, medelam expostulabant. Multa ex his in editione nondum evulgata Iannellius, solerti et docta, parca tamen ac

prudenti manu correxit. Omnes illas emendationes in textum pariter recepimus, salva tamen integra Codicis scriptura, ex qua varias lectiones, ut olim Pithoeus in primaria Phaedri anni 1596 editione, ad calcem libelli rejecimus. Hoc tamen doctissimum virum inter et bibliopolam parisiensem discrimine, quod Pithoeus Phaedri librum ipse e latebris eruit, primus evulgavit, doctissime ex ingenio emendavit, resarcivit; nos vero de hac Phaedri appendicula ab alio reperta, ab alio quoque edita, et egregie emendata, non aliter quam pereleganti, et, ut speramus, emendatissima, ac prima parisiensi editione bene meriti sumus.

A. A. R.

NICOLAI PEROTTI

AD

PYRRHUM NEPOTEM.

PROLOGUS.

Non sunt hi mei, quos putas, versiculi;
Sed Aesopi sunt, Avieni, et Phaedri:
Quos collegi ut essent, Pyrrhe, utiles tibi,
Tuaque caussa legeret Posteritas,
Quas edidissent viri docti, fabulas.
Honori et meritis dicavi illos tuis,
Saepe versiculos interponens meos,
Quasdam tuis quasi insidias auribus.
Hos si leges laetabor, sin autem minus,
Habebunt certe quo se oblectent posteri.
Nunc fabularum cur sit inventum genus

Praeter Phaedri et Avieni fabulas, in eodem Codice non pauca Perotti carmina leguntur.

Brevi docebo : servitus obnoxia ,
Quia quae volebat non audebat dicere ,
Adfectus proprios in fabellas transtulit,
Calumniamque fictis elusit jocis.
Redeo unde discessi ad libellum meum :
Hunc obtrectare si volet malignitas ,
Imitari dum non possit , obtrectet licet.
Mihi magna laus est quod tu , quod similes tui
Labores libenter legant usque meos ,
Dignosque longa judicent memoria.
Semper fugatae plus vetustati favet
Invidia mordax , quam bonis praesentibus.

PHAEDRI

AUGUSTI LIBERTI

FABELLAE NOVAE.

FABULA I.

SIMIUS ET VULPES.

Avarum etiam quod sibi superest non libenter dare.

VULPEM rogabat partem caudae Simius,
Contegere honeste posset ut nudas nates:
Cui sic maligna: Longior fiat licet,
Tamen illam citius per lutum et spinas traham,
Quam parvam quamvis partem impertiar tibi.

FABULA II.

AUCTOR.

Non esse plus aequo petendum.

ARBITRIO si *Natura finxisset* meo
Genus mortale, longe foret instructius:
Nam *cuncta* nobis attribuisset commoda,
Quaecumque indulgens Fortuna animali dedit:
Elephantis vires, et leonis impetum,
Cornicis aevum, gloriam tauri trucis,
Equi *velocis* placidam mansuetudinem,
Et adesset homini sua tamen solertia.
Nimirum in coelo secum ridet Jupiter,
Haec qui negavit magno consilio hominibus,
Ne sceptrum mundi raperet nostra audacia.
Ergo contenti munere invicti Jovis,
Fatalis annos decurramus temporis,
Nec plus conemur, quam sinit mortalitas.

FABULA III.

MERCURIUS ET DUAE MULIERES.

De eodem, alia fabella.

Mercurium quondam hospitio mulieres duae
Illiberali et sordido receperant:
Quarum una in cunis parvum habebat filium,
Quaestus placebat alteri meretricius.
Ergo ut referret gratiam officiis parem,
Abiturus, et jam limen excedens, ait:
Deum videtis, tribuam vobis protinus,
Quod quaeque optârit. Mater supplicat, rogans
Barbatum ut videat natum quamprimum suum:
Moecha ut sequatur sese quidquid tetigerit.
Volat Mercurius, intro redeunt mulieres;
Barbatus infans ecce vagitus ciet.
Id forte meretrix quum rideret validius,
Nares replevit humor, ut fieri solet.
Emungere igitur se volens, prendit manu
Traxitque ad terram nasi longitudinem;
Et alium ridens ipsa ridenda extitit.

FABULA IV.

PROMETHEUS ET DOLUS.

De Veritate et Mendacio.

Olim Prometheus, seculi figulus novi,
Creta subtili Veritatem fecerat,
Ut jura posset inter homines reddere.
Subito accersitus nuntio magni Jovis,
Commendat officinam fallaci Dolo,
In disciplinam nuper quem receperat.
Hic studio accensus, facie simulacrum pari,
Una statura, simile et membris omnibus,
Dum tempus habuit, callida finxit manu.
Quod prope jam totum mire quum positum foret,
Lutum ad faciendos illi defecit pedes.
Redit Magister, festinante quo Dolus
Metu turbatus in suo sedit loco.
Mirans Prometheus tantam similitudinem
Propriae videri voluit artis gloriam.
Igitur fornaci pariter duo signa intulit;
Quibus percoctis, atque infuso spiritu,

Modesto gressu sancta incessit Veritas :
At trunca species haesit in vestigio.
Tunc falsa imago, atque operis furtivi labor,
Mendacium appellatum est, quod *nequiverit*
Pedes habere *faci*le quibus incederet.

FABULA V.

AUCTOR.

Nihil diu occultum.

Simulata interdum vitia prosunt hominibus,
Sed tempore ipso tamen apparet veritas.

Hi duo versiculi ad promythium vel epimythium alicujus fabulae pertinuisse videntur.

FABULA VI.

DE SIGNIFICATIONE POENARUM TARTARI.

Sensum aestimandum esse non verba.

Ixion, qui versatus jactatur rotâ,
Volubilem fortuna jactari docet.
Adversus altos Sisyphus montes agens
Saxum labore summo, quod de vertice,
Sudore semper irrito, revolvitur;
Ostendit ambitûs sine fine miserias.
Quod stans in amne Tantalus medio sitit,
Avari describuntur, quos circumfluit
Usus bonorum, sed nil possunt tangere.
Urnis scelestas Danaides portant aquas,
Pertusa nec complere possunt dolia,
Imo luxuriae quidquid dederis perfluet.
Novem porrectus Tityos est per jugera,
Tristi renatum suggerens poenae jecur:
Quo quis majorem possidet terrae locum,
Hoc demonstratur cura graviore affici:
Consulto involvit veritatem Antiquitas,
Ut sapiens intelligeret, erraret rudis.

FABULA VII.

AUCTOR.

De Oraculo Apollinis.

Utilius nobis quid sit dic, Phoebe, obsecro,
Qui Delphos et formosum Parnasum incolis:
Quando sacratae vatis horrescunt comae,
Tripodes moventur, mugit adytis Religio,
Tremuntque lauri, et ipse pallescit dies.
Voces resolvit, acta Pythia numine:
Docetque gentes Delii monitus dei:
Pietatem colite; vota Superis reddite;
Patriam, parentes, natos, castas conjuges
Defendite; armis hostem et ferro pellite;
Amicos sublevate; miseris parcite;
Bonis favete; subdolis ite obviam;
Delicta vindicate; castigate impios;
Punite turpi thalamos qui violant stupro;
Malos cavete; nulli nimium credite:
Haec eloquuta concidit Virgo furens:
Furens profecto; nam quae dixit perdidit.

FABULA VIII.

AESOPUS ET SCRIPTOR.

De malo scriptore se laudante.

Aesopo quidam scripta recitârat ma*la*,
In quis ineptè multum se jactaverat:
Scire ergo cupiens quidnam sentiret Senex:
Numquid, ait, sum tibi visus superb*ior*?
Haud vana nobis ingenii fiducia est.
Confectus ille pessimo volumine,
Ego, inquit, quod te laudas vehementer probo;
Namque hoc ab alio numquam continget tibi.

FABULA IX.

POMPEIUS MAGNUS ET EJUS MILES.

Quam difficile sit hominem nosse.

Magni Pompeii Miles vasti corporis,
Fracte loquendo, et ambulando mol*liter*,
Famam cinaedi traxerat certissimam.
Hic insidiatus nocte jumentis ducis,
Cum veste, et auro, et magno argenti po*ndere*,
Avertit mulos. Factum rumor dissipat,
Arguitur Miles; rapitur in praetorium.
Tum Magnus: Quid ais? Tune me, commilito,
Spoliare es ausus? Ille continuo exscreat
Sibi in sinistram, et sputum digitis disjicit:
Sic, Imperator, oculi extillescant mei,
Si vidi, aut tetigi. Tum vir animi simplicis,
I*d dedecus* cas*trorum* propelli jubet,
Nec *cadere in ill*um credit tantam audaciam.
*Forte inte*rcessit *praelium*, et fidens manu
Horrenda voce provocabat barbarus.
*Si*bi *qui*sque metuit, et primi mussant duces:

Tamen is cinaedus habitu, sed Mars viribus,
Adiit sedentem pro tribunali ducem,
Et voce molli: Licet? Enimvero ejici,
U*t i*n re atroci, Magnus stomachans, imperat.
Tum quidam senior ex amicis principis:
Hunc ego committi satius fortunae arbitror,
In quo jactura levis est, quam fortem virum,
Qui casu victus temeritatis te arguat.
Assensit Magnus, et permisit Militi
Prodire contra; qui, mirante exercitu,
Dicto celerius hosti recidit caput,
Victorque redit. His tum Pompeius super:
Corona, Miles, equidem te dono libens,
Quia vindicasti laudem romani imperi:
Sed extillescant oculi sic, inquit, mei:
(Turpe illud *imitans is quod ante fecerat*):
Nisi tu abstulisti *e sarcinis opes meas.*

FABULA X.

JUNO, VENUS ET GALLINA.

De Mulierum libidine.

Quum castitatem Juno laudaret suam,
Jucunditatis caussam non repulit Venus:
Nullamque ut affirmaret esse illi parem,
Interrogasse sic Gallinam dicitur:
Dic sodes, quanto possis satiari cibo?
Respondit illa: Quidquid dederis satis erit;
Sed ut concedas pedibus aliquid scalpere.
Ne scalpas, inquit, satis est modius tritici?
Plane, immo nimium est, sed permitte scalpere.
Ex toto, ne quid scalpas, quid desideras?
Tum denique illa fassa est naturae malum:
Licet horreum mihi pateat, ego scalpam tamen.
Risisse Juno dicitur Veneris joco,
Quia per Gallinam denotavit feminas.

FABULA XI.

PATERFAMILIAS ET AESOPUS.

Quomodo domanda sit ferox juventus.

PATERFAMILIAS saevum habebat filium :
Hic e conspectu patris quum recesserat ,
Verberibus servos afficiebat plurimis ,
Et exercebat fervidam adolescentiam.
Aesopus ergo narrat hoc breviter seni :
Quidam juvenco vetulum adjungebat bovem :
Is quum refugiens impari collo jugum ,
Aetatis excusaret vires languidas :
Non est quod timeas , inquit illi rusticus :
Non ut labores facio , sed ut istum domes ,
Qui calce et cornu multos reddit debiles.
Sic tu nisi natum tecum assidue retines ,
Ejusque ingenium comprimis clementia :
Vide ne querela major accrescat domûs.
Atrocitati mansuetudo est remedium.

FABULA XII.

PHILOSOPHUS ET VICTOR GYMNICUS.

Quomodo comprimatur aliquando jactantia.

Victorem forte gymnici certaminis,
Jactantiorem quum vidisset Philosophus;
Interrogavit an plus adversarius
Suus valuisset. Ille : Ne istud dixeris,
Multo fuêre vires majores meae:
Quod, inquit, ergo, stulte, meruisti decus,
Minus valentem si vicisti fortior?
Ferendus esses forte si te diceres
Superasse, qui fuisset melior viribus.

FABULA XIII.

ASINUS AD LYRAM.

Quomodo ingenia saepe calamitate intercidant.

Asinus jacentem vidit in prato lyram:
Accessit, et tentavit chordas ungula:
Sonuere tactae. Bella res, mehercules,
Male cessit, ait, artis quia sum nescius.
Si reperisset aliquis hanc prudentior,
Divinis aures oblectasset cantibus:
Sic saepe ingenia calamitate intercidunt.

FABULA XIV.

MULIER VIDUA ET MILES.

Quanta sit inconstantia et libido mulierum.

Per aliquot annos quaedam dilectum virum
Amisit, et sarcophago corpus condidit,
A quo revelli nullo quum posset modo,
Et in sepulcro lugens vitam degeret,
Claram assecuta est famam castae virginis.
Interea fanum qui compilârant Jovis,
Cruci suffixi luerunt poenas numini:
Horum reliquias ne quis posset tollere,
Custodes dantur milites cadaverum,
Monumentum juxta, mulier quo se incluserat.
Aliquando sitiens unus de custodibus,
Aquam rogavit media nocte ancillulam,
Quae forte dominae tunc adsistebat suae,
Dormitum eunti: namque lucubraverat,
Et usque in serum vigilias perduxerat.
Paullum reclusis foribus miles prospicit,
Videtque aegram, sed facie pulchra feminam.

Corruptus animus illico succenditur,
Et uritur impud*icitiae* cupid*ine*.
Sollers acumen mille *ca*ussas *inven*it,
Per quas videre possit *ill*am saep*ius*.
Quotidiana capta consuetudine,
Paullatim facta est adv*enae* summissior;
Mox arctiore vinxit *an*imum *co*pula.
Hic dum consumit noctes custos diligens,
Desideratum est corpus ex una cr*uce*.
Turbatus miles factum exponit mul*ieri*:
At sancta mulier : Non est quod tim*eas*, *ait*;
Virique corpus tradit figendum cruci,
Ne subeat ille poenas negligentiae.
Sic turpitudo laudis obsedit locum.

FABULA XV.

DUO JUVENES PROCI, DIVES ET PAUPER.

Fortunam interdum praeter spem atque exspectationem hominibus favere.

Una expetebant virginem Juvenes duo:
Vicit locuples genus et formam pauperis.
Ut nuptiarum dictus advenit dies,
Amans dolorem quia non poterat perpeti,
Moerens propinquos contulit se in hortulos;
Quos ultra paullo villa splendida divitis
Erat acceptura virginem e matris sinu,
Parum ampla in urbe visa quod fuerat domus.
Pompa explicatur, turba concurrit frequens,
Et conjugalem praebet Hymenaeus facem.
Asellus autem, qui solebat pauperi
Quaestum referre, stabat portae in limine:
Illum puellae casu conducunt suae,
Viae labores teneros ne laedant pedes.
Repente coelum, Veneris misericordia,
Ventis movetur, intonat mundi fragor,

Noctemque densis horridam nimbis parat;
Lux rapitur oculis, et simul vis grandinis
Effusa trepidos pulsat, et omnes dissipat;
Sibi quemque cogens petere praesidium fugae.
Asellus notum proximum tectum subit,
Et voce magna sese venientem indicat.
Procurrunt pueri, pulchram affirmant virginem,
Et admirantur, deinde domino nuntiant.
Inter sodales ille paucos adcubans,
Amorem crebris avocabat poculis;
Ubi nuntiatum est, recreatus gaudiis,
Hortante Baccho et Venere, dulces perficit,
Aequalitatis inter plausus, nuptias.
Quaerunt parentes per praeconem filiam,
Novus maritus conjuge amissa dolet:
Quid esset actum postquam populo innotuit,
Omnes favorem comprobârunt coelitum.

FABULA XVI.

AESOPUS ET DOMINA.

Quam noceat saepe verum dicere.

Aesopus turpi quum serviret feminae,
Quae se expingendo totum intricabat diem:
Vestem, uniones, aurum, argentum sumeret,
Nec inveniret digito qui se tangeret.
Licetne paucis, inquit? Dicas: Censeo,
Quidvis efficies, cultum si deposueris.
Adeone per me videor tibi meliuscula?
Imo, nisi dederis, sponda cessabit tua:
At non cessabunt latera, respondit, tua;
Et objurgari jussit servum garrulum.
Paullo post armillam tollunt argenteam:
Eam non apparere ut dictum est mulieri,
Furore plena vocat omnes ad verbera,
Proponit gravia verum si non dixerint.[1]
Aliis minare, *inquit*, me non fallis quidem:
Flagris sum caesus, verum quia dixi, modo.

FABULA XVII.

GALLUS LECTICA A FELIBUS VECTUS.

Nimiam securitatem saepe in periculum homines ducere.

FELES habebat Gallus lecticarias:
Hunc gloriose Vulpes ut vidit vehi,
Sic est locuta : Moneo, praecaveas dolum :
Istorum vultus namque si consideras,
Praedam portare judices non sarcinam.
Postquam esurire coepit societas fera,
Discerpsit dominum, et fecit partes facinoris.

FABULA XVIII.

SCROFA PARTURIENS ET LUPUS.

Faciendum prius de homine periculum, quam ejus te committas fidei.

Prementе partu Scrofa quum gemeret jacens,
Accurit Lupus, et obstetricis partibus
Se posse fungi dixit, promittens opem:
Quae vero quum nosset pecoris fraudem improbi,
Suspectum officium repudiavit malefici:
Et satis est, inquit, si recedas longius:
Quod si perfidiae se commisisset Lupi,
Pari dolore fata deflesset sua.

FABULA XIX.

SERVUS PROFUGUS ET AESOPUS.

Non esse malo addendum malum.

Servus profugiens dominum naturae asperae,
Aesopo occurrit notus e vicinia.
Quid tu confusus? Dicam tibi clare, Pater;
Hoc namque es dignus appe*lla*ri nom*ine*,
Tuto querela quia apud te deponitur.
Plagae supersunt, *desunt numquam verbera*,
Subinde ad v*illa*m m*ittor servus rusticis*:
Domi si coenat to*tis prae*sto noctibus,
Sive est vocatus, *deg*o ad lucem in sem*ita*.
Emerui libertatem, canus servio:
Ullius essem culpae mihi si conscius,
Aequo animo ferrem, numquam sum factus satur,
Et saevum dom*inum* patior infelix super!
Has propter caussas, et quas longum est pro*mere*,
Abire destinavi, quo tulerint pedes.
Ergo, inquit, audi: quum mali nil fec*eris*,
Haec experiris, ut refers, incommoda:
Quid si peccàris? Quae te passurum putas?
Tali consilio est a fuga deterritus.

FABULA XX.

EQUUS QUADRIGALIS IN PISTRINUM VENUMDATUS.

Ferendum esse aequo animo quidquid acciderit.

Equum e quadriga multis palmis nobilem
Abegit quidam, et in pistrinum vendidit.
Productus ad bibendum quum foret a molis,
In circum aequales ire conspexit suos,
Ut grata ludis redderent certamina.
Lacrymis obortis : Ite felices, ait :
Celebrate sine me cursu solemnem diem :
Ego quo scelesta furis attraxit manus,
Ibi sorte tristi fata deflebo mea.

FABULA XXI.

URSUS ESURIENS.

Famem acuere animantibus ingenium.

Si quando in silvis urso desunt copiae,
Scopulosum ad littus currit, et prendens petram,
Pilosa crura sensim demittit vado:
Quorum inter villos simul haeserunt canceres,
In terram arripiens excutit praedam maris,
Escaque fruitur passim collecta vafre:
Ergo etiam stultis acuit ingenium fames.

FABULA XXII.

VIATOR ET CORVUS.

Verbis saepe numero homines decipi solere.

QUIDAM per agros devium carpens iter,
AVE exaudivit, et moratus paululum,
Adesse ut vidit neminem cepit gradum.
Iterum salutat, idem ex occulto sonat;
Voce hospitali confirmatus restitit,
Ut quisquis esset, par officium reciperet,
Quum, circumspectans, errore haesisset diu,
Et perdidisset tempus aliquot millium,
Ostendit sese corvus, et supervolans,
AVE usque ingessit. Tum se lusum intelligens:
At male tibi sit, inquit, ales pessime,
Qui festinantis sic detinuisti pedes.

FABULA XXIII.

PASTOR ET CAPELLA.

Nil occultum esse quod non reveletur.

PASTOR capellae cornu baculo fregerat:
Rogare coepit ne se domino proderet:
Quamvis indigne laesa, reticebo tamen:
Sed res clamabit ipsa quid deliqueris.

FABULA XXIV.

SERPENS ET LACERTA.

Ubi leonis pellis deficit, vulpinam insuendam esse : hoc est : Ubi deficiunt vires astu utendum.

SERPENS lacertam forte adversam prenderat ;
Quam devorare patula quum vellet gula ,
Arripuit illa prope jacentem surculum ,
Et pertinaci morsu transversum tenens,
Avidum solerti rictum frenavit mora.
Praedam dimisit ore serpens irritam.

FABULA XXV.

CORNIX ET OVIS.

Multos lacessere debiles et cedere fortibus.

Odiosa cornix super ovem consederat,
Quam dorso quum tulisset invita et diu,
I*d*, *inqu*it, si *dentato* fecisses cani,
Poenas dedisses : Illa contra pessima :
Despicio inermes, *eadem* cedo fortibus,
Scio q*uem* lacessam, *cui* dolosa blandiar,
Ideo *mih*i senectam *in* annos prorogo.

FABULA XXVI.

SERVUS ET DOMINUS.

Nullum maledictum esse gravius conscientia.

Quum servus *secretam admisisset* noxiam,
Uxorem domini *quod corru*pisset sui:
Idque ille sciret, *cora*m circumstantibus,
Places tibi, inq*uit*? *Nam quum* non debes, places:
Sed non impune, qu*i*a *quum* debes, non places.

FABULA XXVII.

LEPUS ET BUBULCUS.

Multos verbis blandos esse et pectore infideles.

Quum venatorem celeri pede fugeret lepus,
Et a bubulco visus veprem irreperet:
Per Superos oro, perque spes omnes tuas,
Ne me indices, bubulce: Nihil umquam mali
Huic agro feci. Et rusticus: Ne timueris,
Late securus. Jamque venator sequens:
Quaeso, bubulce, numquid huc venit lepus?
Venit, sed abiit hac ad laevam, et dexteram
Demonstrat nutu partem. Venator citus
Non intellexit, seque e conspectu abstulit.
Tunc sic bubulcus: Ecquid est gratum tibi,
Quod te celavi? Linguae prorsus non nego
Habere atque agere maximas me gratias,
Verum oculis ut priveris opto perfidis.

FABULA XXVIII.

MERETRIX ET JUVENIS.

Multa esse jucunda quae tamen sunt incommoda.

Quum blandiretur juveni meretrix perfida,
Et ille laesus multis saepe injuriis,
Tamen praeberet sese facilem mulieri :
Sic infidelis : *Plures muneribus* licet
Contendant, ego te plurimi facio tamen.
Juvenis recordans quotiens deceptus foret :
Lubenter, inquit, *mea lux*, hanc vocem audio,
Non quod fidelis, sed quod jucunda es mihi.

FABULA XXIX.

FIBER.

Multi viverent si salutis gratia parvi facerent fortunas.

Canes effugere quum jam non possit fiber,
(Graeci loquaces quem dixerunt castorem,
Et indiderunt bestiae nomen dei,
*H*i qui se jactant de verborum copia.)
Abripere morsu fertur testiculos sibi,
Quia propter illos sentiat sese peti:
Divina quod ratione fieri non negem.
Venator namque simul invenit remedium,
Omittit ipsum persequi et vocat canes.
Hoc si praestare possent homines, ut suo
Vellent carere, tuti posthac viverent:
Haud quisquam insidias nudo faceret corpori.

FABULA XXX.

PAPILIO ET VESPA.

Non praeteritam sed praesentem aspiciendam esse fortunam.

Papilio vespam praeter volitantem videns,
O sortem miseram, ductam de barathris, ait!
Quorum ex reliquiis animam nos accepimus.
Ego eloquens in pace, fortis praeliis,
Arte omni princeps, antea qualis fui,
En cuncta levitas putris, et volito cinis.
Tu quae fuisti mulus clitellarius,
Quemcumque visum est, laedis infixo aculeo.
Et vespa dignam moribus vocem edidit:
Non qui fuerimus, sed qui nunc simus vide.

FABULA XXXI.

TERRANEOLA ET VULPES.

Pravis non esse fidem adhibendam.

Avis, quam dicunt terraneolam Rustici,
In terra nidum quia componit scilicet,
Forte occucurrit improbae vulpeculae;
Qua visa pennis altius se sustulit.
Salve, inquit illa, cur me fugisti, obsecro,
Quasi non abunde sit mihi in prato cibus,
Grilli, scarabaei, locustarum copia.
Non est quod m*et*uas, rogo, te *mult*um diligo,
*Astu*tos propter mores, et vitam probam.
Respondit contra: T*u* *qu*idem bene praedicas,
Non s*um* *tamen* prop*ius* tibi, sed sum sub dio:
Quin sequ*or*, et *sic* *vitam* tibi committo meam.

FABULA XXXII.

EPILOGUS.

De iis qui legunt libellum.

Hoc qualecumque est Musa quod ludit mea,
Nequitia pariter laudat, et frugalitas,
Sed haec simpliciter, illa tacite irascitur. *

* Ad longiorem epilogum vel prologum absque dubio pertinebant hi tres versiculi.

FINIS.

PEROTTINI CODICIS SCRIPTURA.

Pag. 1, vers. 5. QUAM tibi impartiar parvam quamvis pa.... .

2, 4. fortuna indulgens

6. C.rpus.. aevum,

3, 1. Mercurium hospitio mulieres duae

13. Id quum forte meretrix ridet validius

4, 1. seculi novi figulus,

12. quo festinante

5, 3. quod ne...

Hic e vestigiis scriptum fuisse videtur *neget* aut *negat.*

6. Pedes habere f...le ipse c..s.n...

Quod sic legi potest : *facile ipse consentio.*

7, 1. versari

6. hominum

14. Tristis renatum suggerens pene jecur;

15. Quo quisque

8, 3. Qu.d . sacratae

Pag. 8, vers.	6.	Phyton
	10.	ferroque
10,	10.	dissipat
	15.	.... .ars ....rcessit Quod sic legi potest *Fortuito Mars intercessit*
	15.	et manu fidens
	16.	....s Ex vestigiis forte legendum : *Voce nostros ferus*
	17.	metuit, primi
11,	2.	ejici virum,
	10.	abscidit
	12.	Corona militis
	13.	Imperii
12,	2.	caussa : *quod forte melius*
	2.	repellit
13,	2.	quum patris
14,		*In titulo* : Aesopus
	1.	Forte victorem
	2.	Aesopus,
	3.	ampliusne
	4.	Valuisset suus.
	9.	esset
15,	2.	Accessit, tentavit
16,	17.	et facie
17,	1.	Uriturque sensim

Pag. 17, vers.	7.	miles diligens,
18,	12.	Quaestum ferre
20,	3.	Vestes,
20,	8.	cessavit
	11.	tollit
	12.	Quam
	15.	fallis certe :
21,	1.	lecticarius.
	2.	gloriosa
	6.	fera societas ,
22,	1.	Tremente
	4.	Quae vero nosset
23,	5.	Tuto quia apud te querela deponitur.
	9.	Sive aestu
	13.	Et super infelix saevum patior dom....
24,	1.	Equum et quadrigam
25,	2.	pn̄dens petr.
	3.	dimittit
	4.	Canc..
	6.	vafer :
	7.	stulto
29,	7.	Ideo senectam .... .. annos prorogo.

Pag. 30, vers.	1.	Quum servus n..... s...... n........
	2.	Uxorem domini ... .puisset sui
31,	3.	Per superos, perque
	5.	ne timueris
32,	8.	es
33.	4.	jactant verborum
	6.	se peti :
	11.	careret uti
34	2.	O sortem .... d.... m. ba..t...s,
	4.	Ego loquens
	7.	Tu qui fuisti
35	3.	occurrit
	9.	Propter .s..tos

INDEX FABULARUM.

FINIS.